

KESKKONNAAMET

Siim Kuusik
Saaremaa Vallavalitsus

Teie 14.04.2022 nr 5-2/2408-1

Meie 03.05.2022 nr 6-2/22/7251-2

Nässuma küla Rannavälja detailplaneeringust

Soovite Keskkonnaameti seisukohta Saaremaa vallas Nässuma külas Rannavälja detailplaneeringu ellu viimise võimalikkuse kohta. See planeering kehtestati 2005. a Rannavälja katastriüksusel (tunnus 59201:004:0008; maatulundusmaa 100%). Alale oli kavandatud kaks hoonestusala elamute ja abihoonete ehitamiseks. Teadaolevalt planeeringut ei ole ellu hakatud viima.

Rannavälja maaüksus ja detailplaneeringuala asub Nässuma hoiualal¹, samades piirides ka Natura 2000 võrgustiku Nässuma loodusosalal². Nende alade kaitse-eesmärgiks on muuhulgas nõukogu direktiivi 92/43/EMÜ I lisas nimetatud elupaigatüübi lood (6280*) kaitse.

Lisaks asub maaüksus valdavas osas ranna ehituskeeluvööndis, mille ulatust on võimalik vaadata Maa-ameti kitsenduste kaardirakenduses³. Ehitusalad jäävad ranna ehituskeeluvööndisse.

Hoiualade kaitsekord tuleneb looduskaitseaduse (LKS) §-dest 14, 32 ja 33. LKS § 4 lg 3 kohaselt on hoiuala elupaikade ja kasvukohtade kaitseks määratud ala, mille säilimise tagamiseks hinnatakse kavandatavate tegevuste mõju ja keelatakse ala soodsat seisundit kahjustavad tegevused. **LKS § 14 lg 1 pde 6 ja 8 kohaselt ei või hoiualal ilma kaitstava loodusobjekti valitseja nõusolekuta lubada ehitada ehitusteatisel kohustusega või ehitusloakohustuslikku ehitist ning anda ehitusluba.** LKS § 32 lg 2 kohaselt on hoiualal keelatud nende elupaikade ja kasvukohtade hävitamine ja kahjustamine, mille kaitseks hoiuala moodustati ning kaitstavate liikide oluline häirimine, samuti tegevus, mis seab ohtu elupaikade, kasvukohtade ja kaitstavate liikide soodsa seisundi⁴. Natura 2000 alade kohta on sama sätestatud LKS §-s 70.

Keskkonnaamet on seisukohal, et Rannavälja detailplaneeringuga kavandatud ehitustegevust ei ole võimalik ellu viia Nässuma hoiuala ja loodusala kaitse-eesmärke kahjustamata. Seda järgmistel põhjendustel.

¹ moodustatud Vabariigi Valitsuse 27.07.2006 määruse nr 176 „Hoiualade kaitse alla võtmine Saare maakonnas“ 08.06.2007 jõustunud redaktsiooniga

² Vabariigi Valitsuse 05.08.2004 korraldus nr 615 "Euroopa Komisjonile esitatav Natura 2000 võrgustiku alade nimekiri"

³ <https://xgis.maaamet.ee/xgis2/page/app/kitsendused>

⁴ LKS § 3 lg 1 kohaselt loetakse elupaiga seisund soodsaks, kui selle looduslik levila ja alad, mida elupaik oma levila piires hõlmab, on muutumatu suurusega või laienemas ja selle pikaajaliseks püsimiseks vajalik eriomane struktuur ja funktsioonid toimivad ning tõenäoliselt toimivad ka prognoosimisulatusse jäävas tulevikus ja elupaigale tüüpiliste liikide seisund on soodus.

1. Ehitustegevus on kavandatud kaitstaval kooslusel lood ning tegevusega kaasneb koosluse soodsa seisundi kahjustamine. Ehitustegevuse tulemusel väheneb kaitsealuse koosluse levikupindala hoonete ja tekkiva õueala ulatuses, sellel alal loopealne hävitatakse. Lisaks rikutakse kooslusele eriomane ökoloogiline struktuur. Ehitustegevusega kaasnevale koosluse otsesele kahjustamisele lisaks lõhutakse ka koosluse terviklik levikuala, toimub tervikliku kadastiku ala killustamine, mis omakorda mõjutab selle koosluse ökoloogiliseks toimimiseks vajalike tegurite (nt taime- ja putukaliikide levimisvõime) tagamist negatiivselt. Mõju võib esineda ka juurdepääsutee ehitamisel (pinnastee nõuetekohaseks tegemisel).

Ehitamine võib kooslusel suurendada inimkoormust (nt tallamiskoormus, häiringud), mille tulemusel häiritakse kooslusele omaste linnuliikide pesitsemist ja see omakorda rikub kooslusele omast ökoloogilist tasakaalu. Seega läheb kaitstava hoiuala ja Natura 2000 koosluse levikualale ehitamine vastuollu LKS § 3 lõikega 1 ja §-ga 70.

2. Maaomanik on alal teostanud poollooduslike koosluste taastamist, sh võetakse alale PRIA toetust, mis Keskkonnaameti hinnangul näitab, et tal puudub huvi detailplaneeringu ellu viimiseks. Teadaolevalt Keskkonnaametilt sellekohast seisukohta lähiaastatel küsitud ei ole.

3. Arvestada tuleb, et detailplaneering on kehtestatud enne Nässuma hoiuala moodustamist (Vabariigi Valitsuse 27.07.2006 määruse nr 176 08.06.2007 jõustunud redaktsioon). Detailplaneeringu kehtestamisel ei ole hinnatud tegevuse mõjusid Nässuma hoiualale ja Natura 2000 aladele. Keskkonnaametile teadaolevalt keskkonnamõju hindamist läbi ei ole viidud.

4. Lisaks asub Rannavälja maaüksus ranna ehituskeeluvööndis ja detailplaneeringuga kavandatud lahendust ei ole võimalik ellu viia, kuna rakendub LKS § 38 lg 3, mille kohaselt on ehituskeeluvööndis keelatud uute hoonete ja rajatiste püstitamine. Ehituslubade väljastamine võimalik ei ole. Seega tuleks alale algatada uus detailplaneering ning taotleda ranna ehituskeeluvööndi vähendamist LKS § 40 kohaselt, mis aga on väga ebatõenäoline tulenevalt Nässuma hoiuala ja loodusala kaitse-eesmärkidest. Lisaks ei ole teada, et alal oleks asunud ajaloolisi talukohti.

Keskkonnaamet teeb ettepaneku tunnistada Rannavälja detailplaneering kehtetuks tulenevalt vastuoludest LKS § 32 lg-ga 2 ja § 38 lg-ga 3.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Anne Sula

vanemspetsialist

looduskaitse juhtivspetsialisti ülesannetes

looduskasutuse osakond

Allar Liiv 5770 2448

allar.liiv@keskkonnaamet.ee